

FIȘĂ INFORMATIVĂ

Achiziții publice ecologice

Acest document a fost elaborat în cadrul proiectului **„SURF – Renovarea sustenabilă a clădirilor – Construind viitorul”**. Proiectul SURF face parte din Inițiativa Europeană pentru Climă (EUKI), un instrument de finanțare a proiectelor al Ministerului Federal German pentru Economie și Acțiune Climatică (BMWK). Selecția ideilor de proiecte EUKI este realizată de Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH. Obiectivul principal al EUKI este de a încuraja cooperarea în domeniul climei în cadrul Uniunii Europene (UE) pentru a reduce emisiile de gaze cu efect de seră.

Finanțat de:

Federal Ministry
for Economic Affairs
and Climate Action

European
Climate Initiative
EUKI

on the basis of a decision
by the German Bundestag

Dezvoltat de:

Deutsche Umwelthilfe

ENERGIKLUB
CLIMATE POLICY INSTITUTE
APPLIED COMMUNICATIONS

INTRODUCERE

Sectorul clădirilor este un punct esențial pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) în Uniunea Europeană (UE), deoarece aproximativ 36% din emisiile de GES legate de energie ale UE provin din fondul de clădiri.¹ În 2019, Comisia Europeană a prezentat European Green Deal, foaia sa de parcurs pentru ca Europa să devină un continent neutru din punct de vedere climatic până în 2050. Aceasta stabilește un obiectiv de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu 55% până în 2030. European Green Deal urmărește, printre altele, să îmbunătățească utilizarea eficientă a resurselor prin tranziția către o economie curată și circulară și să stopeze schimbările climatice. Aceasta acoperă toate sectoarele economice, în special transporturile, energia, agricultura, industria și clădirile.² Cu toate acestea, obiectivul UE de neutralitate climatică a clădirilor până în 2050 poate fi atins numai prin renovarea sporită și durabilă a clădirilor.

Pentru a contribui la atingerea neutralității climatice din sectorului construcțiilor până în 2050, **proiectul SURF** a fost lansat în cadrul **Inițiativei europene privind clima** (EUKI). Obiectivul principal al acestui proiect este de a aborda lacunele în materie de cunoștințe și capacități ale părților municipalitatilor din statele membre ale UE în ceea ce privește renovarea durabilă a clădirilor și, prin creșterea capacităților acestora, de a promova punerea în aplicare a proiectelor de renovare profundă și durabilă a clădirilor în întreaga UE.

Ca parte a proiectului SURF, au fost elaborate trei fișe informative pe diferite teme de renovare durabilă pentru a extinde cunoștințele părților interesate municipale și pentru a le sprijini cu acest transfer de cunoștințe în planificarea și implementarea proiectelor de renovare durabilă a clădirilor. Fiecare fișă conține informații de bază privind un subiect dedicat, exemple de bune practici conexe din municipalitățile europene, precum și lecții importante învățate.

Această fișă informativă se concentrează pe tema achizițiilor publice ecologice (APE) și a integrării criteriilor „ecologice” în procedurile de achiziții publice legate de construcția și renovarea clădirilor. Alte două fișe informative sunt dedicate finanțării proiectelor de renovare durabile și importanței utilizării materialelor de construcție ecologice în planificarea și punerea în aplicare a proiectelor de renovare a clădirilor.

¹ Comisia Europeană. Directiva privind performanța energetică a clădirilor. • Disponibil [la](#)

² Comisia Europeană. Strategia pe termen lung 2050. Disponibil [la](#)

1 ACHIZIȚII PUBLICE ECOLOGICE

Conform Comisiei Europene, achizițiile publice ecologice sunt „un proces prin care autoritățile publice încearcă să achiziționeze bunuri, servicii și lucrări cu un impact redus asupra mediului pe parcursul ciclului lor de viață, în comparație cu bunurile, serviciile și lucrările cu aceeași funcție primară care ar fi achiziționate altfel [...]”. Astfel, achizițiile publice ecologice sunt un proces prin care autoritățile publice aplică cerințe de mediu atunci când achiziționează bunuri, servicii și lucrări, cu scopul de a reduce emisiile de CO₂ și daunele aduse mediului pe parcursul întregului lor ciclu de viață.⁴

Având în vedere că sectorul construcțiilor este responsabil pentru aproximativ 12 % din emisiile de gaze cu efect de seră generate de achizițiile publice⁵ și că achizițiile publice reprezintă 14 % din PIB în UE⁶, sectorul public deține o putere semnificativă de a influența practicile durabile din industria construcțiilor și de a îmbunătăți calitatea mediului prin APE.⁷ Autoritățile publice pot valorifica această putere de cumpărare pentru a obține cel mai bun raport calitate/preț pentru societate, luptând în același timp în mod activ împotriva schimbărilor climatice.⁸

La nivelul UE, normele privind achizițiile publice sunt stabilite prin Directiva UE privind achizițiile publice (2014/24/UE)⁹ și prin regulamentele sectoriale conexe. Deși directiva necesită transpunerea în legislația națională și nu are efect direct, aceasta stabilește norme minime armonizate pentru licitații în întreaga UE.

GPP în UE este în prezent voluntar, ceea ce înseamnă că autoritățile publice pot alege dacă să îl aplice sau nu. Cu toate acestea, unele directive sectoriale specifice includ cerințe obligatorii, care ar putea fi relevante și pentru atribuirea contractelor. În special, Directiva privind performanța energetică a clădirilor (EPBD)¹⁰ impune ca, începând cu 1 ianuarie 2028, toate clădirile publice noi să aibă zero emisii de combustibili fosili la fața locului.

În practică, aplicarea GPP implică integrarea criteriilor „ecologice” în procesul de achiziții publice. Începând din 2008, Comisia Europeană a elaborat criteriile voluntare privind APE pentru mai multe grupuri de produse, inclusiv pentru clădiri. Aceste criterii au scopul de a ajuta autoritățile publice să reducă impactul asupra mediului, fiind în același timp ușor de integrat în documentele de licitație. Criteriile CPE pentru clădiri sunt în prezent în curs de revizuire. Pentru a spori impactul lor potențial, se propune extinderea aplicării lor de la clădirile de birouri la clădirile de locuințe sociale și de învățământ. **Cu toate acestea, criteriile GPP voluntare ale Comisiei pot fi aplicate, în general, la majoritatea tipurilor de clădiri.**¹¹

³ Comisia Europeană (2008): Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor Achiziții publice pentru un mediu mai bun. • Disponibil [la](#)

⁴ Nilsson et al. (2023): Green Public Procurement: a key to decarbonizing construction and road transport in the EU. Raport SEI, februarie 2023.

⁵ Ibidem

⁶ Sapir et al. (2022): Achizițiile publice ecologice: A Neglected Tool in the European Green Deal Toolbox? Intereconomics. Revistă de politică economică europeană. Volumul 57, 2022 - Numărul 3 - JEL: H57, Q58, O52.

⁷ Clement, S. și Watt, J. (2016): Manualul Procura+. Un ghid pentru implementarea achizițiilor durabile. Ediția 3rd.

⁸ Nilsson et al. (2023).

⁹ Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE. • Disponibil [la](#)

¹⁰ Directiva (UE) 2024/1275 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind performanța energetică a clădirilor (reformare). • Disponibil [la](#)

¹¹ Donatello et al. (2022): Criterii UE privind achizițiile publice ecologice (APE) pentru proiectarea, construcția, renovarea, demolarea și gestionarea clădirilor. PROIECT DE RAPORT TEHNIC (v1.0). • Disponibil [la](#)

Criteriile GPP propuse abordează diferite etape ale ciclului de viață al unei clădiri, inclusiv proiectarea, construcția, renovarea, demolarea și gestionarea.

Printre subiectele-cheie relevante pentru CPE pentru clădiri se numără

Consumul de energie și emisiile de gaze cu efect de seră

Circularitatea materialelor

Utilizarea eficientă a apei

Confortul și bunăstarea utilizatorilor

Vulnerabilitatea și reziliența la schimbările climatice

Costul ciclului de viață (LCC)

Biodiversitatea¹²

Directiva UE privind achizițiile publice (2014/24/UE) oferă diverse opțiuni pentru încorporarea criteriilor „ecologice” în diferite etape ale procesului de achiziții publice: la definirea criteriilor de selecție, a obiectului, a specificațiilor tehnice ale contractului, a criteriilor de atribuire sau a criteriilor de executare a contractului. În plus, aplicarea GPP oferă multiple beneficii pentru autoritățile publice. De exemplu, prin prioritizarea bunurilor, serviciilor și lucrărilor ecologice, autoritățile își pot reduce semnificativ amprenta de carbon și pot alinia cheltuielile publice la obiective de mediu mai largi. Sectorul public are responsabilitatea de a prelua inițiativa în ceea ce privește problemele de mediu. Prin oferirea de exemple bune, autoritățile publice pot încuraja inovarea, determinând furnizorii să dezvolte soluții mai ecologice, și pot orienta investițiile private care pot duce la economii pe termen lung. Valoarea acestor economii financiare poate fi determinată cu ușurință atunci când se evaluează ofertele folosind un instrument de calcul al costului ciclului de viață (LCC). Pentru mai multe informații privind achizițiile publice ecologice pentru clădiri, consultați [Orientările privind achizițiile publice ecologice pentru clădiri](#), elaborate în cadrul proiectului SURF.

În secțiunea următoare, studiul de caz al Școlii „Antonio Brancati” din Pesaro, Italia, ilustrează aplicarea practică a achizițiilor publice ecologice. Prin prioritizarea principiilor economiei circulare, proiectul pilot s-a concentrat pe reducerea consumului de energie, minimizarea deșeurilor și utilizarea materialelor durabile, demonstrând modul în care autoritățile publice pot stimula dezvoltarea durabilă prin strategii inovatoare de achiziții publice.

¹² Donatello et al. (2022): Criterii UE privind achizițiile publice ecologice (APE) pentru proiectarea, construcția, renovarea, demolarea și gestionarea clădirilor. PROIECT DE RAPORT TEHNIC (v1.0). • Disponibil [la](#)

¹³ UBA – Umweltbundesamt: Ce înseamnă achiziții publice ecologice? • Disponibil [la](#)

¹⁴ EPA – Agenția pentru Protecția Mediului (2021): Achiziții publice ecologice. Orientări pentru sectorul public. Ediția a doua: 2021. • Disponibil [la](#)

¹⁵ Nilsson et al. (2023).

¹⁶ UBA – Umweltbundesamt: Ce înseamnă achiziții publice ecologice? • Disponibil [la](#)

2 EXEMPLU DE BUNĂ PRACTICĂ:

Școala „Antonio Brancati” din Pesaro, Italia

‘Antonio Brancati’ school – Circular approach in practice

Ce	Pentru a accelera tranziția către o economie circulară, orașul Pesaro a inițiat un proiect pilot axat pe construcția durabilă a școlii „Antonio Brancati”. În loc să utilizeze o abordare tradițională a achizițiilor publice, orașul a optat pentru achizițiile publice ecologice pentru a pune în aplicare în mod eficient principiile economiei circulare în proiectarea clădirii. Scopul a fost acela de a aborda diverse efecte sociale și de mediu, inclusiv reducerea consumului de energie, reducerea emisiilor de CO ₂ , îmbunătățirea gestionării deșeurilor, îmbunătățirea spațiilor comunitare etc.
Cine	Municipalitatea din Pesaro, Conscoop (antreprenor)
Cine	Pesaro, Italy
Când	2018-2020

Context

În 2017, orașul Pesaro a inițiat un proiect pilot menit să adopte principiile economiei circulare în proiectarea clădirilor, concentrându-se pe protecția mediului, sănătate și aspecte sociale¹⁷. În loc să urmeze metodele tradiționale de achiziție, orașul a optat pentru o abordare circulară prin reconversia unei vechi cazărmi militare din anii 1950 într-o nouă școală durabilă. Această decizie nu a urmărit doar revitalizarea zonelor urbane abandonate, ci și crearea unei clădiri eficiente din punct de vedere energetic, cu impact redus și cu nevoi minime de întreținere. Proiectul pune accentul pe integrarea energiei regenerabile și a materialelor durabile, acordând prioritate conservării resurselor și reducerii deșeurilor pe tot parcursul procesului de construcție.¹⁸

Punerea în aplicare

© Coop Consorzio Conscoop – Formula Servizi, Idrotermica Coop, Siem Impianti

Pentru a pune în aplicare acest proiect pilot, a fost lansată o cerere de ofertă cu două criterii obligatorii: (a) construirea unei școli cu consum de energie aproape zero (nZEB) și (b) obținerea certificării energetice de mediu prin sistemul LEED.¹⁹

¹⁷ Construction21 International (2021): Școala Gimnazială „Antonio Brancati”. • Disponibil [la](#)

¹⁸ Iyer-Raniga, U. și Finamore, M. (2021): Achiziții publice ecologice: învățăminte din orașul Pesaro, Italia. IOP Conference Series Earth and Environmental Science 855(1):012006. • Disponibil [la](#)

¹⁹ Finamore, M. (2024): Model replicabil de GPP: studii de caz privind construcția durabilă a școlilor: Prezentare susținută în cadrul formării „clădiri circulare” din 2 octombrie 2024, ca parte a proiectului SURF.

Specificațiile tehnice au subliniat mai multe criterii cheie, inclusiv:²⁰

Calitatea mediului interior: Sălile de clasă trebuiau să mențină concentrații maxime de CO₂ de 1000 ppm în medie, cu standarde de confort termic stabilite la 19–21°C iarna și 25–27°C vara.

Utilizarea materialelor: Specificațiile au impus utilizarea declarațiilor privind produsele de mediu (EPD) pentru materialele de construcție esențiale, precum betonul armat și izolația. Toate vopselele, adezivii și produsele din lemn trebuiau să dețină certificări de mediu, precum etichete ecologice sau certificări FSC și PEFC.

Conținutul de materiale reciclate: Cel puțin 15% din greutatea totală a materialelor utilizate trebuia să fie compusă din materiale recuperate sau reciclate, în conformitate cu Criteriile minime de mediu din Italia (CAM).

Alinierea reglementărilor: Propunerile trebuiau să facă trimitere la Decretul interministerial din 16 februarie 2016 și la anexa acestuia, asigurându-se că toți ofertanții aderă la standardele guvernamentale actuale în materie de energie și de proiectare ecologică.

Ofertele depuse au fost evaluate cu următoarele ponderi: ofertele tehnice au primit până la 85 de puncte, ofertele economice până la 5 puncte, iar termenul de finalizare până la 10 puncte. Contractul a fost atribuit ofertantului care s-a evidențiat la toate criteriile ecologice, în special în ceea ce privește eficiența energetică și durabilitatea.²¹

Cu un scor de 88 de puncte, clădirea școlii a primit eticheta LEED Platinum și a respectat standardele nZEB.²² Proiectul a abordat în mod eficient principalele efecte asupra mediului, inclusiv consumul de energie, emisiile de CO₂ și calitatea aerului interior.

Printre realizările notabile se numără:²³

Gestionarea deșeurilor:

98% din cele 556.630 kg de deșeuri de deconstrucție au fost reciclate sau recuperate, cu separare la fața locului pentru hârtie, metal, plastic și sticlă.

Eficiență energetică:

Consumul maxim de energie primară pentru clădire este de 26,8 kWh/m² pe an.

Reducerea costurilor și a consumului de energie:

O reducere de 59,07% a performanței energetice totale (TEP) și o scădere de 34,8% a costurilor anuale au fost obținute prin îmbunătățirea izolației termice, optimizarea iluminatului și sisteme de control automat.

Conservarea apei:

Robinetele aerisite și rezervoarele de spălare eficiente au redus consumul de apă cu 50%.

Irigare durabilă:

Au fost instalate rezervoare de colectare a apei de ploaie pentru irigarea spațiilor verzi și a acoperișului.

²⁰⁻²¹ Comisia Europeană. Achiziții publice ecologice la Școala Pesaro: Consolidarea sustenabilității în infrastructura educațională. Studiu de caz al orașului Pesaro, Italia. • Disponibil [la](#)

²² Construction21 International (2021).

²³ Comisia Europeană. Achiziții publice ecologice la Școala Pesaro: Consolidarea sustenabilității în infrastructura educațională. Studiu de caz al orașului Pesaro, Italia. • Disponibil [la](#)

Lecții învățate

Următoarele idei pot fi desprinse din exemplul de bună practică al școlii „Antonio Brancati” din Pesaro, Italia:²⁴

Prioritizarea sustenabilității în punctaj:

Asigurați-vă că distribuirea punctelor de licitație pune accentul pe durabilitate și pe principiile ciclului de viață, acordând o valoare mai mică ofertelor economice pentru a acorda prioritate cerințelor circulare.

Cerere de certificare a clădirii:

Includeți în oferte cerințe pentru certificarea clădirilor, cum ar fi LEED sau DGNB. Acest lucru încurajează utilizarea evaluării ciclului de viață (ECV) și ar trebui să facă trimitere în mod specific la creditele care impun ECV. Referirea la sistemele de rating existente care includ ACV contribuie la remedierea absenței legilor, metodologiilor și bazelor de date naționale pentru evaluarea impactului ciclului de viață în clădiri. Prin alocarea a aproximativ 50 % din punctajul ofertei pentru principiile și soluțiile privind ciclul de viață, cerința devine efectiv obligatorie pentru aprobarea proiectului.

Informații suplimentare

- **Prezentare** „Model replicabil de GPP: studii de caz privind construcția durabilă a școlilor” de Margherita Finamore
- **Comisia Europeană: Biblioteca de bune practici**
- **Construction21 International**

Date de contact

Margherita Finamore, Agenția Națională Italiană pentru Proprietate:
margherita.finamore@agenziademanio.it

²⁴ Finamore, M. (2024): Model replicabil de GPP: studii de caz privind construcția durabilă a școlilor: Prezentare susținută în cadrul formării „clădiri circulare” din 2 octombrie 2024, ca parte a proiectului SURF.